

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacț un

„BISERICA și ȘCOLA.”

Bar banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Datoria împlinită!

Rar este dat omului în lumea aceasta să ajungă a-și vedea roadele muncii culese și așezate la locul lor. Rară este fericirea de a pute cu o ochire să străbați drumul activității tale și să-ți odihnești sufletul în contemplarea lui, din odihna ta.

Fericit peste măsură este însă bărbatul, care în conștiința sa purtând sentimentul datoriei împlinite și încungiurat de greul anilor, înviorat de recunoștința acelor în sufletele cărora a sădit și vede incolțite și crescute virtuțile, căror campion a fost o vieață întreagă, — va petrece.

Făcutu-i-a Cerul parte veteranului dascăl român, dlui Ioan Ardelean din Pecica, aceluia care mai mult de o jumătate de veac a fost lumină poporului și stâlp bisericii noastre, — făcutu-i-a Cerul parte, de cea mai înaltă răsplată, răsplată a muncii îndeplinite cu devotament, dragoste și credință, pentru sfânta noastră biserică și măritul mare neam românesc. Răsplată, care s'a exprimat în cel mai frumos chip, față cu urmașul demn al marilor dascăli dela începutul veacului trecut, cari redeșteptării noastre au croit drum și pe urmele cărora, în ogorul deștelenit de dinșii, a lucrat Ioan Ardelean.

Serbarea jubilară, ce s'a arangeat în Pecica în onoarea lui Ioan Ardelean, e o dovadă de recunoștința neamului și bisericii, e însă totodată un îndemn, pentru cei-ce în slujba poporului se pun, cum au să lupte, să muncească, pentru a binemerita dela națiune.

Lăsăm să urmeze aci raportul despre splendida decurgere a mărețului act al jubileului dlui Ioan Ardelean:

În ziua de St. Dumitru în Pecica-Română s'a ținut conferența tractuală a învățătorilor din protopopiatul

Aradului și iubileul de 50 ani al veteranului învățător Ioan Ardelean.

Serbarea aceasta a început, ca ori-ce act românesc cultural, cu liturghie în sfânta biserică. Slujba d-zească a fost cu atât mai înălțătoare, cu cât a servit P. Cuviosul asesor consistorial Roman Ciorogariu, asistat de preoții St. Tămășdan și Sava Tămășdan, ear corul seminarial a cântat atât de frumos, că n'avem de cât cuvinte de laudă.

Biserica era plină de țărani.

După-ce s'a făcut și chemarea Sfântului Duh, s'au adunat cu toții la școala de lângă biserică; era mare strimtoarea, atâta public se adunase. Erau de față nu numai învățătorii din tract, dar dela Arad veniseră, pe lângă teologi, archimandritul Hamsea, directorul seminarial R. Ciorogariu, secretarul consistorial Vasile Goldiș, reactorul Rusu Șirianu, dl Neagoe Popea, care trecând spre Berlin, s'a oprit să vadă și d-sa frunța comună și pe luminetorii poporului. Au fost de față apoi avocatul Novac, notarii Momac și Barbură, preoții locali și țărani de frunte. Apoi o mulțime de dame.

Cei mai mulți dintre aceștia iubilantului Ardelean i-au fost elevi. Sunt de față țărani în vârstă de 60 ani, cari au învețat la veneratul învățător.

Conferența s'a deschis printr'o vorbire a d-lui Iosif Moldovan, președinte al conferenței tractuale.

În sală domnește o emoție rară. Și mai mult crește emoția, când ia cuvântul dl Roman Ciorogariu și bineventează pe iubilant într'un discurs avântat, care stoarce lacrimi celor prezenți. Pornește dela zisa unui scriitor rus care a spus că munca rar se întâlnește cu recunoștința. Serbarea de față însă, unde se aduc omagii de răcunoștință unui om al muncii, desminte zisa, filosofului rus. Comunicativ, cald și clar, schițează activitatea iubilantului, arată succesele carierei sale și mulțumirea nespūsă a elevilor și a întreg poporului, care poate să-i aducă atât de meritate închinari. Desvelește apoi portretul în ulei al iubilantului, care drept amintire va rămâne în sală.

Termină într'un elan de elegii calde, stărnind, entusiaste aclamări adresa iubilantului.

Citește apoi telegrama de felicitare și binecuvântare arhierască a P. S. Sale d-lui Episcop Iosif Goldiș, precum și alte adrese de felicitare.

Vorbește apoi dl Ieftici, fost coleg 45 ani cu iubilantul; îl felicită, făcând istoricul, foarte interesant, al luptelor grele ce au trebuit să ducă învățătorii români

ai acestei frunțaze comune, pentru-că înainte cu un jumătate de veac aici *Serbii și Grecii domniau și pe Români* atât îi asupreau, și căutau să-i demoralizeze, încât bieții se sfiu, se sfiu că-s Români.

Președintele I. Moldovan felicită cu căldură pe iubilant în numele învățătorimeii tractuale, care se simte onorată și ridicată putând să serbeze iubileul celui mai bătrân învățător, care prin activitatea sa model poate fi tuturor (lungi aplause.)

Iubilantul mulțumește cu grațitudine pentru urările ce i-s'au adus. Arată starea învățătorilor români înainte cu jumătate veac.

Face indeosebi istoricul luptelor din comuna Pecica, arătând în chip cronologic dezvoltarea culturală a comunei. Termină într'un potop de aclamațiuni.

Se cântă, în mijlocul entuziasmului general „Mulți ani”.

Iubilantul atât în numele său cât și a întregii comune, aduce călduroase mulțumiri d-lui Ciorogariu pentru bună voința ce a avut să vină a servi în biserică și a rosti cuvântul festiv Lungi aclamări acoper cuvintele d-lui Ardeleanu; d-lui Ciorogariu, elev distins al bătrânului iubilant, i-se fac ovațiuni.

La banchet primul toast îl ridică dl Iosif Moldovan, în sănătatea M. Sale Monarchului, arătând în bine simțite cuvinte binele mare ce ni-l'a asigurat Monachul prin Statutul Organic.

Se cântă cu mare însuflețire „Doamne ține și proteje.”

Roja ține un toast în sănătatea P. S. Sale d-lui Episcop diecesan.

C. S. d-l Ciorogariu arată că numai împregiurări neprevăzute l'a oprit pe P. S. Sa să vină ca în persoană să salute pe iubilant. L'a incredințat însă pe D-sa să-l felicite. Invită pe toți să ridice un pahar în sănătatea bravului iubilant.

Dl V. Goldiș a venit trimis de Episcopul, care mai bine știe ce-i dascălia, și a doua, mânat de dorul ce-l avea ca să cunoască pe acest venerabil bătrân, să ia parte la serbare. Face o măiastră comparație între natura moartă d'afară, unde însă dacă frunza cade, e ca în primăvară să renască totul. Iubileul de azi este ca o renaștere și pentru sufletul său; atâta s'a entuziasmat, încât în momentul acesta este copleșit numai de dragostea către neam, al cărui viitor nu poate să-l vadă de cât în cele mai admirabile colori: doar serbarea de azi este ea însăși încoronarea unei brave lupte, a succesului în lupta pentru neam. Ce am fost odinioară și ce suntem azi, când țeranul nostru cu mândrie își bate pieptul zicând; Sunt Români!

Inchină în sănătatea bravului învățător iubilant, pe care-l salută în numele consistorului. Mai toastează d-nii: Vanacu, Russa Șirianu, Momac și alții.

V. Goldiș ține o admirabilă vorbire despre zala care ne leagă cu poporul: preotul român, plecând din legenda luptei lui Hercule, care nu putuse să învingă pe Anteu, care pe câte-ori atingea pământului, tot d'atâtea-ori prindea încă și mai mare putere.

Când frunțașii români obosese în luptă, și ei dela pământ: dela poporul român se inspiră pentru luptă ear cu poporul preoții ne leagă. Toastează pentru ei și pentru teologi, preoții de mâne, dela cari mult așteptăm în viitor.

Babescu mulțumește lui Goldiș pentru cuvintele măgulitoare. Ii dorește viață.

Înșepătorul Cristea (Mândruic) țtoastează pentru dame.

Serbarea se sfârșește cu viu entuziasm și urări la adresa iubilantului.

Predică.

pentru Duminica a XXV-a după Rusalii.

„Un om oare-care s'a pogorit din Ierusalim la Ierichon”
(Luca V. 30.)

Iubiților creștini!

Deși Mântuitorul Cristos certa adese-ori, iubiți ascultători, pe Fariseii și pe Cărturarii evreești cu cuvintele: „Cercați scripturile, că vouă vi-se pare a ave întru ele viața vecilor, și acelea sunt cari mărturisesc de mine. Că de ați crede lui Moise ați crede și mie, că el de mine a scris” (Ioan V, 39, 36), și „Învățătura mea nu este a mea, ci aceuia ce m'a trimis pe mine.” „Au nu Moise v'a dat legea și nimenea dintru voi nu face legea,” (Ioan VII. 16, 19) cu toate acestea ei nu conteneau a-l ispiti. Nu, pentru-că ei îl urau pe Mântuitorul și cercau toate mijloacele, cum și pe ce cale l'ar putea prinde în cuvânt, ca să-l poată da judecății, să aibă prilej a se scăpa de el, de acela care a venit spre „mărirea lui Israil.”

Impins de acest gând îl ispitește și legiuitorul din evangelia de azi: „Dascăle! Ce voi face să moștenesc viața de veci?” întreabă vicleanul legiuitor. Și ce-i răspunde Mântuitorul? Îl îndrumă să cetească legea: „În lege ce este scris, cum cetești?” Cunoștea legiuitorul legea, știa ce poruncește și de ce trebuia să se țină, dar' dorea să ispitească pe Mântuitorul, dorea să sfirșească odată cu acel om, ce se numea Iisus, cu acel om, care pricinuia atât pe imbuibați, lacomi și setoși după bunuri și deșertațiuni lumești. Și tocmai pentru-că știa cuprinsul legii el răspunde la întrebarea Mântuitorului cu cuvintele; „Să iubești pe Domnul D-zeul tău din toată inima ta... și pe deaproapele tău ca pe tine însuși.” „Drept ai răspuns, fă aceasta și vei fi viu” fu răspunsul Mântuitorului Cristos. Îndărănic cum era acest legiuitor nu se îndestulește cu atâta, și nu înceată a ispiti. „Și cine e vecinul meu?” zice el.

Răspunsul dat legiuitorului e una dintre cele mai frumoase și mai mărețe învățături, dintre cele mai tainice dar' totodată mai convingătoare pilde ale sfintei evanghelii. „Un om oare-care s'a pogorit din Ierusalim la Ierichon — zice Mântuitorul Cristos — și a căzut între tâlhari, cari desbrăcându-l și rănindu-l, s'au dus lăsându-l abia viu. Și s'a întâmplat de a trecut un preot oare-care pe acea cale și văzându-l pe el i-s'a făcut milă. Și apropiindu-se a legat ranele lui, turnând unt de lemn și vin și punându-l pe dobitoecul lui l'a dus la o casă de oaspeți și a purtat grije de el. Și a doua zi mergând și scoțând doi arginți a dat gazdei și i-a zis lui: poartă-i grija și ori-ce vei mai cheltui întorcându-mă eu, voi da ție.” Apoi întorcându-se către legiuitor îl întrebă zicând: „Care dintre acei trei ți-se pare a fi mai aproape celui-ce căzuse între tâlhari?” Ear' ei a zis:

„Care a făcut milă cu dinsul, ear' Iisus a zis lui mergi de fă și tu asemenea.“

Două lucruri mai însemnate ne înfățișează nouă pilda din evanghelia de azi, și anume de o parte starea tristă a omului, care a căzut între tâlhari, ear' de altă parte îndurarea cea nemăsurată a Samarineanului față de acel om. Cât de potrivit se poate asemăna starea omului căzut în păcate cu omul care a căzut între tâlhari. Și unul și altul e rănit, și unul și altul simte dureri. Cu cât însă sunt mai mari ranele omului păcătos, cu cât mai mari durerile aceluia! Omul căzut între tâlhari așadar' omul bătut și chinuit în toată ziua așteaptă vindecare, din ce azi-mâne durerile i-se micșorează, ba chiar și în vremea durerilor are și ceasuri mai liniștite. Nu așa însă omul păcătos. Rana păcătosului nu se vindecă așa de ușor. El clipe de odihnă nu are nici ziua nici noaptea. Conștiința sa sufletească nu-l lasă liniștit nici chiar în somn. Purcezând de aici mi-am propus să vă vorbesc astăzi despre omul păcătos, arătându-vă starea tristă a aceluia în partea întâie a cuvântării mele, ear' în a doua parte vă voi vorbi despre îndurarea cea mare a lui D-zeu față de omul păcătos.

D-zeule cel mare în sfat și minunat în lucruri, care ai plâsmuit pe om din pământ, Iisuse Cristoase cel prea dorit, împreună cu prea sfântul și viu făcătorul Duh, luminează mintea ascultătorilor mei, ca să înțeleagă învățătura, cea despre Tine și urmând aceleia să facă numai cele plăcute Ție în toate zilele vieții lor.

Fiiilor, fiți cu luare aminte.

* * *

Părinții bisericei tâlcuind înțelesul tainic al sfintei evanghelii de astăzi ne spun nouă, cum-că acel om, care călătorind din Ierusalim la Ierichon a căzut între tâlhari, închipuește pe Adam strămoșul, cel-ce în urma păcatului, a fost scos din Raiu și a ajuns în cea mai tristă stare în care un om poate să ajungă. „Spini și pământă va răsări ție și vei mânca iarba pământului.“ (Gen. III, 18.) Eată judecata lui D-zeu rostită asupra lui Adam. El cel-ce în Raiu nu simțise necasuri, nu avusese dureri, nu știa ce e lipsă, ear' pururea preumblându-se frumosul și dulcele glas al paserilor raiului, dintr'odată se vede scos din acea grădină atât de desfătă, și gonit de sabia ingerului, ce păzea Raiul, trebuie să rătăcească prin locuri neumbrate, și cu sudoare cruntă să-și agonisească cele de lipsă pentru trai. Și pentru-ce toate acestea? Pentru-că ascultând de glasul muerii și mâncând din pomul cel oprit a păcătuț. Pentru acest păcat nici muerea n'a rămas nepedepsită. „Inmulțind voi înmulți necazurile tale și suspinul tău, în dureri vei naște fi și la bărbatul tău întoarcerea ta și el te va stăpâni.“ (Gen. III, 16) Și această osândă D-zească s'a isbândit crud asupra Evei și a tuturor femeilor până în zilele noastre. Cain omoară pe fratele său Avel și acest păcat intru atâta l'a mustrat încât însuși mărturisindu-și fapta sa a zis: „Mai mare este

vina mea, decât a se ierta mie.“ (Gen. IV, 13). Ear' cum-că în adevăr era desuădăjduit și cuprins de temere și frică, se vede chiar din cuvintele lui: „De mă scoți astăzi de pe fața pământului... Voiu fi gemând și tremurând pe pământ și va fi tot cel-ce mă va afla mă va omori“ (Gen. IV, 14).

Precum vedeți S-ta scriptură ne dă destule probe despre starea tristă și ticăloasă, în care se află cel-ce face păcate, cel-ce mai iubind lumea cu plăcerile ei se abate dela legile D-zeești și nesocotindu-le, se lasă pradă nelegiuirilor, pradă curselor diavolului și ingerilor aceluia. Totuși ca să vă convingeți pe deplin despre starea jalnică și vrednică de toată mila, în care ajunge omul păcătos, vă voi aduce încă o pildă din sfânta evangheliie. Un om avea doi feciori, și cel mai tinăr a zis tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi-se cade mie din avuție. Și le-au împărțit lor avuția. Și luând acel fecior partea sa de avere s'a dus într'o țeară departe și acolo a risipit toată avuția sa viețuind intru desmierdăciuni. Ear' după-ce au cheltuit tot ce avea, veni o foamete mare într'acea țeară și el ducea așa mare lipsă, încât trebuia să mănânce rădăcini, ca să-și stâmpere foamea. — Vă puteți iubiți creștini, închipui o stare mai tristă? Un om să fie silit să mănânce rădăcini, ca să-și stâmpere foamea! Și ce l'a dus la acea stare tristă pe acel tinăr, care puțin mai nainte își primise partea sa de avere? Traiul său cel desfrânat, păcatele sale cele mari, nebagarea în seamă a datorințelor sale față de D-zeu, față de sine și față de deapropoalele său. Cu dreptul grăește dar' Isaia prorocul, când zice; „Vai celui fărădelege, că rele vor veni lui după lucrul mânilor lui“ (Isaia III, 10) și dinpotrivă: „Fericit bărbatul, care n'a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor n'a stat... și va fi ca un pom răsadit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da în vremea sa.“ — „Nu așa însă necredinciosul, nu așa, ei ca praful, ce-l spulberă vântul de pe fața pământului.“ (Ps. I, 1, 3, 4).

Dar' cel mai mare rău ce-și face șieși omul păcătos este că el însuși prin faptele sale cele rele rupe legătura dintre el și D-zeu ziditorul său. Și ce cugetați, se poate o mai groaznică pedeapsă pentru cel păcătos? Unde va alerga în el necazurile sale, către cine și-va întinde mâinile în boala sa? Cui se va ruga? Oamenilor? O, ei sunt neputincioși. Către ingeri de și-va întinde mâinile, nici ei nu-i vor da ajutor. Către D-zeu? O, în dar se va întoarce și către El, căci căile păcătosului sunt urite înaintea lui D-zeu; nu va da deci ascultare rugăciunii celui ce în păcate viețuiește, ci cu certări îl va certa și va face astfel păcătosului, ca acela să simțească, să vază că mâna Domnului l'a părăsit și nu mai e cu el. Și ca să înțelegeți cum-că în adevăr Duhul lui D-zeu părăsește pe omul păcătos, vă voi aduce aminte de o întâmplare din s-ta Scriptură. Poporul israelitean, urmând pilda altor neamuri, cerea cu nerăbdare dela Samuil să li-se pună și lor împărat. Somnul prevestește la

porunca lui D-zeu jugul cel greu împărătesc, poporul însă nu ascultă și așa el unge de împărat pe Saul, un bărbat din neamul Veniamin, tare și binefăcut „și nu era între fiii lui Israil om mai bun decât el.“ (Imp. IX, 2). Acest împărat pregătindu-se odată de războiu fără a aștepta pe Samuil, însuși a făcut ardere de tot, lucru ce numai preoțimei i-se cădea să facă și pentru această nelegiuire nu numai s'a infruntat el, ci i-s'a și spus că Domnul 'și-va căuta alt împărat. Saul pornind altă dată cu rebel împotriva lui Amalic, Domnul îi poruncește să șteargă de tot de pe fața pământului pe Amalic cu toate ale sale; el nu ascultă, dinpotrivă ține viu pe Agag și aduce o mulțime de prăzi pentru sine și pentru popor, prăzi luate din acel războiu, de unde la porunca Domnului el nimic nu trebuie să aducă; pentru această călcare a poruncii lui D-zeu Samuil amenință pe Saul cu pierderea împărăției zicând: „Rupt-a Domnul împărăția ta de peste Israil din mâna ta astăzi și o va da aproapelui tău celui mai bun decât tine.“ (I. Imp. XA. 28.) Inzadar se roagă Saul de Samuil zicând: păcătuit-am, că am călcat cuvântul Domnului și cuvântul tău... și acum ridică păcatul meu și te întoarce cu mine și mă voiu închina Domnul D-zeului tău. Și a zis Samuil către Saul: „Nu mă voiu întoarce cu tine, că ai lăpădat cuvântul Domnului, și Domnul te va lăpăda să nu fi împărat peste Israil“ (ib. XV, 24, 25, 26) și din acel ceas Duhul lui Dumnezeu l'a părăsit: „Și Duhul Domnului s'a depărtat dela Saul — zice sfânta scriptură — Și l' sugruma pe el Duh rău dela Domnul.“ (ib. XVI. 14).

Saul silit a pleca de nou cu războiu asupra celor de alt neam întrebă pe Samuil despre ceea ce avea să facă: „și au zis Samuil, *pentru ce mă întrebi, dacă Domnul s'a depărtat dela tine și au trecut la deapropoalele tale?* Și va da Domnul pe Israil împreună cu tine în mâinile celor de alt neam, pentru-că nu ai ascultat glasul Domnului“ (ib. XXI. 16, 19, 18). Și în adevăr în acest războiu Israil e învins, cei trei fii ai lui Saul cad morți, însuși Saul e rănit și încă în așa măsură, încât perzându-și toată nădejdea de viață, roagă pe purtătorul armelor sale să-lucidă. Acela însă temându-se, nu l'a ascultat; desnădăjduit Saul se aruncă în sabie sa și moare, ceea-ce auzind bărbații lui Israil își lasă chiar și cetățile cele dincolo de Iordan și fug cercând scăpare și dorind a-și mântui viața.

Cum a făcut Domnul cu Saul pentru fărădelegile lui așa va face cu tot omul, care calcă legile și poruncile D-zești. Și dacă cum am mai zis, D-zeu nu voește a ținde păcătosului ajutorul său, ce va fi oare cu el? Va fi întocmai ca lemnul cel neroditor, care nu e bun pentru altceva decât să se taie și să se arunce în foc. Va fi întocmai ca trupul cel părăsit de suflet, va fi întocmai ca stârvul, de care omul nici cum nu voiește a se apropia. Așa va fi păcătosul, căci cui îi place a da mâna cu un om fără-delege? Cine va lega pretenie cu un ucigaș, cu un

mândru și lacom? Cine cu un mincinos, cu un adulter și cu un tăciunar? Nimenea, nimenea. Tot omul drept, tot omul cuvios se va feri de oamenii păcatelor urmând zisa sfintei Scripturei, zisa profetului David, care strigă „cu omul cuvios, cuvios vei fi și cu cel îndărătnic te vei îndărătnici.“

Înțelegeți acum iubitorilor Creștini! Înțelegeți cât e de urit lui D-zeu păcatul. Priviți la omul păcătos cum își agonisește el cu voia sa aici în această lume ocară, blăstem și dispreț dela toți oamenii, cugetați la viața viitoare a omului păcătos! Unde va ajunge el, în ce mâni, în ce loc va fi așezat? Oh! El cu bună seamă va ajunge între tâlhari, cu bună seamă va ajunge în mâinile diavolilor și a slugilor lui, cari neîncetat îl vor chinui. Aceasta va fi răsplata păcătosului în viața viitoare.

Cunoscând noi starea omului păcătos să vedem și îndurarea lui D-zeu față de dânsul. V'am spus iubitorilor Creștini, cum-că părinții bisericii tâlcuind înțelesul sf. evanghelii de azi, ne spun cum-că omul cel căzut între tâlhari închipuește pe Adam strămoșul în starea, în care se află el după-ce păcătuise. Ei ne mai spun noauă și aceea, cum-că Ierusalimul închipuește raiul, ear' Ierichomul lumea, tâlharii închipuiesc deșertăciunile și păcatele lumesti, preotul închipuește legea, Levitul prorociei, ear' Samarineanul închipuește pe Mântuitorul Cristos. Ranele celui căzut între tâlhari, închipuește nesupunerea și neascultarea oamenilor; casa cea de oaspeți e însăși sfânta biserică, în sinul căreia e primit bogatul ca-și săracul, evreul întocmai ca și păgânul, sau mai pe înțeles zis: Ușa bisericii e deschisă la fiește-cine, care voește a intra într'ênsa. Stăpânul casei e păstorul sau preotul bisericii; cei doi bani sunt cele două fețe D-zești: Tatăl și Fiul, ear' făgăduința Samarineanului de-a se reîntoarce și a plăti tot, ce va cheltui stăpânul casei cu purtarea de grige a bolnavului, închipuește a doaua venire a Mântuitorului, când apoi fiește-care va primi plata sa după lucrul său. Ne mai învață sfinții părinți și aceea, cum-că în adevăr între Ierusalim și Ierichon a fost un loc primejdios, de unde făcătorii de rele pândind pe călători, pe neștiute se aruncau asupra lor, și nu numai că le lua tot ce aveau, dar' de cele mai multe-ori îi băteau până la moarte, ba îi și ucideau. Din aceasta pricină acel loc se numea și locul roș sau locul sângelui. În urma aceasta sf. evanghelie de azi nu e dar' numai o pildă a Mântuitorului, ci și o întâmplare adevărată.

În acel loc primejdios, în locul dintre Ierusalim și Ierichon a ajuns și omul din sf. evanghelie de azi. Abătut și chinuit până la moarte, el zăcea tăvălit la pământ. În aceasta tristă stare îl găsește pe el Samarineanul și i se face milă de el. Lui i-se face milă de cel bătut, desi eră străin de el: Și cine cunoaște, cine știe dușmănia cea mare, ce eră între evrei și samarineni, văzând bunătatea inimii samarineanului față de ce străin rănit de tâlhari, pe care

și preotul și Levitul l'au trecut, făr' a-i da nici cel mai mic ajutor, — în adevăr va trebui să recunoască marea miilă a Samarineanului, dragostea sa față de cei neputincioși și dorul inimei sale de a-l vedea pe cel bătut de tâlhari earăși întreg și sănătos.

În adevăr nemărginită a fost mila Samarineanului Iisus Cristos. Aceasta milă, această îndurare întrece ori-ce bunătate, ori-ce jertfă omenească. Tămăduirea celui rănit de păcat, readucerea oaiei rétăcite în staulul părăsit, împăcarea făpturii cu ziditorul său, toate acestea le-a lucrat Samarineanul Iisus Cristos. Și încă cum? Insuși s'a dat pe sine în mâinile tâlharilor, ca să scape pe cel păcătos din ghiarele acelora, chiar și în iad, în lăcașul întunecos al duhurilor necurate, s'a pogorit dēnsul, împins de îndurarea sa față de oameni, dus de cugetul de a scoate pe păcătos din mâna vicleanului: rane a primit și încă cele mai grele rane, ca cu acelea rane să vindece ranele păcătosului. Chiar și moarte a primit cea mai amară moarte, ca să mântuească sufletul păcătosului de moartea cea vecinică, și l'a și mântuit în acel ceas amar când pironit pe Cruce „plecându-și capul și-a dat sufletul“ (Ioan XIX, 30.) Se poate o mai mare îndurare?! În adevăr un muritor această jertfă n'ar face-o pentru semenul său. Singur D-zeu cel desăvârșit în bunătate poate să aducă o atare jertfă. El dragostea cea desăvârșită, singur numai Dēnsul, părintele luminilor, Domnul cerului de unde ne vine tot ajutorul.

Dar' nu numai atât; ci săvârșind El deplin lucrul mântuirii noastre, scăpând prin grelele sale suferințe pe omul păcătos l'a dus la casa cea de oaspeț la sfânta biserică, l'a dat în mâna stăpânului, în mâna preotului, să-l vindece deplin, legându-i în totdeauna ranele, ce i s'ar mai ivi, și îngrigindu-se cu sirguintă de vieața curată și neprihănită a aceluia, și dând stăpânului casei adevărat preotului doi arginți. Înțelepciune și putere. — Înțelepciune ca să poată învăța pe păstoriții săi, ear' pe cei păcătoși prin dulceața învățăturii, să-i reîntoarcă de pe căile fără-delegilor, la calea ce duce spre vieața vecinică și fericire; — putere ca să poată deslega pe cei căzuți în noroiul păcatelor, și deslegându-i să-i împreune earăși cu părintele ceresc.

Dacă dar' iubiților Creștini! voiți să scăpați de ranele voastre cele sufletești, alergați întotdeauna cu dragoste la casa cea de oaspeți, la sfânta biserică, ascultați acolo glasul stăpânului casei adevărat glasul preotului, urmați cu cuvântul și cu fapta povețele ce le-ați auzit în sfânta biserică, judecați cât de mare a fost și este și acum îndurarea lui D-zeu față de omenime, căci făcând așa nici când păcatul nu vă va stăpâni, din potrivă „tu îl ve stăpâni pe acela“ (Gen. IV, 7.)

Ați auzit iubiților Creștini cât e de tristă starea omului păcătos, ați văzut cât de mare și nemărginită e îndurarea Samarineanului ceresc față de omul greșit și păcătos. Dela voi atâră să rămâneți în păcate

și ca atari să ajungeți risul și batjocora demonilor, ori din potrivă să vă bucurați de îndurarea lui D-zeu. Nu întârziati deci, ci grăbiți a vă lăpăda haina păcatului. Fie-care dintre voi ori-cât de păcătos ar fi, nu desnădăjduescă, ci alerge la sfânta biserică și ceară cu duh umilit și cu inimă înfrântă iertarea păcatelor sale, și fie sigur, o va primi. Aducă-și tot creștinul aminte de vremea, în care a început a păcătui, aducă-și aminte cum și-a îmulțit păcatele, fie-i înaintea ochilor marea sa nemulțămire către D-zeu, — rușineze-se deci de faptele sale rele, arunce-se la picioarele Domnului ca fiul cel rătăcit la picioarele părintelui său și strige: Părinte! greșit'am, eartă-mă, cu tine vreau să viez cu tine să și mor, Fii milostiv mie păcătosului. Amin.

Moise Popovici,
preot.

Afară de biserică și școală.

Preoții și învățătorii noștri sunt în mare parte și ar trebui să fie peste tot fără excepție depositarii cultului noastre naționale, oglinda viitorului poporului nostru.

Astăzi nu ne putem inchipui biserică fără școală, nici pastorală fără pedagogie sau viceversa.

Aceste sfinte așezăminte merg azi paralel întru ducerea poporului nostru, și cu toate acestea cu greu sau nici că putem rēsbî îndeajuns contra multelor feluri de ispitate ale vieții, e dar' indispensabil de lipsă ca cu atât mai vērtoș să ne îmbrăcăm cu armele luminei a cunoștinței și a temerii de Dumnezeu.

Ca să putem lumina trebuie ca înși-ne să fim luminați, ca să putem împărtăși cunoștințe, trebuie să fim înși-ne stăpâni peste ele, ear' temerea de Dumnezeu — care este începutul înțelepciunii — o poate propaga și inspira numai acela care însuși e temător de Dumnezeu.

Dacă în trecut, fie el cât de departe, sau de eri alaltăeri, poporul nostru pe un teren sau altul a alunecat, a dat pe povirniș, cercând temeinic motivele le vom afla în mare parte reduse la noi, cari stăm în fruntea lui, că precum turma se risipește din negrija păstorului, și precum luptele se perd în cele mai multe casuri prin nedibăcia comandantilor, nici la noi nu se întâmplă altcum.

Sunt între noi cari susțin, că unul în biserică ear' celalalt în școală să și împlinească chemarea și că terminându-și rolul oficios are drept la absolut.

Emanând apoi mulți din această premisă falsă ajung la concluziuni și mai false.

Vocațiunea acestor factori în societate nu are limite, nici ore oficioase, trebuie să lucre și unul și altul cu vreme și fără vreme, ori are cele necesarii ori ba, așa a făcut Mântuitorul Cristos și învățatei săi.

Strămoșii noștri ziceau că „Verba movent, exempla trahunt“ adevărat multe poți produce și cu cuvântul, dar' la adevărat e cea adevărată; înzadar vom pro-

duce și noi însuflețiri momentane și încurajări pentru viață în sinul poporului nostru, dacă noi nu vom fi pilde vii și modele de viață.

Toți suntem fii ai acelei școale ai acelei biserici, toți avem una și aceeași chemare, și astfel ar trebui ca și fără multe constatări să fie între noi o legătură spirituală pururea vie, pururea activă pe toate terenele de muncă și în toate acțiunile mari cari pe noi și poporul nostru ne privesc mai deaproape, să purcedem solidar, ca și prin aceasta ținută a noastră să ne afirmăm și mai tare și să fim mai mult respectați de concetățenii nostri chiar de neamurile străine.

Când noi pe noi nu ne vom înțelege, nu ne vom respecta și ne vom respira fără cumpăt, nu suntem în drept a conta la respectul altora.

Preotul și învățătorul catolic din Siberia fără sfat și conferințe se înțelege cu cel din America între sine, și întru a crește poporul, ear' noi cari suntem toți vecini, cum s'ar zice, n'o putem face aceasta, și în multe acțiuni vitale ne prezentăm publicului mare șovăelnici și fără un program de muncă unison și bine precizat, ear' biserica noastră pe lângă că e sfântă sobornicească și apostolică mai e investită și cu mărețul atribut de „națională.“ „Cine are urechi de auzit să audă.“

• Traian Terebenț,
preot.

Organizația școalelor noastre.

(Continuare.)

b) Recvisite de învățământ

Școala științifică modernă a inventat o mulțime de recvisite cari ușurează mult predarea diverselor materii de învățământ.

Îți vine să deplângi soarta învățământului nostru, când în școalele noastre abia afii o tablă neagră și vre-o 2—3 mape.

De vre-un recvisit mai perfecționat nici vorbă nu e căci a lipsit posibilitatea și interesul pentru așa ceva.

La timpul său am atras atenția Ven. Consistor și a Reuniunii surori Caransebeșene, asupra expoziției permanente a recvisitelor de învățământ dela institutul Sanct Andria din Gratz, ear' acum vin cu dragoste frățească a recomanda on. Reuniuni studiarea acelei expoziții, în interesul binepricteut al perfecționării recvisitelor de învățământ în școalele noastre.

c) Ilustrațiuni în serviciul instrucțiunii.

Ilustrațiunile se aplică la învățământul real, pentru-că :

Prin mijlocirea intuirii tipului, se clarifică obiectul în mintea elevului ;

pentru interesul pe care-l deșteaptă în elevi în genere ilustrațiunile și în consecință, prin același interes mediat pentru studiu, și în fine,

pentru importanța educației estetice în elevi. Ilu-

strațiunile ca să fie bune, trebuie să corăspundă acestor cerințe :

- a) Ilustrațiunile să fie mari, ilustrațiuni de părete ;
- b) prelucrarea să fie fidelă naturii, corectă și clară ;
- c) sunt de preferit ilustrațiunile colorate ;
- d) colorile se corăspundă realității și adevărului.

La istorie, pe lângă intuire, servesc ilustrațiunile pentru consolidarea și reproducerea mai sigură a materiei.

La geografie, întregesc și reproduc închipuirea diferitelor regiuni, și special în geografia fizică, dau idei clare despre rotațiunea corpurilor cerești, întunecimi ș. a.

La istoria naturală sunt indispensabile ilustrațiunile acelor obiecte, cari nu se arată în natură ori după modele.

7) Invățătorul.

Resultatul progresului nostru cultural depinde în prima linie dela învățătorul conștiu și capabil, care prin o prelucrare conștiunțioasă a materiei, prin o întrebuintare înțeleaptă a timpului, prin esperințele sale, va deștepta interes și voe către studiu și în consecință, va eshauria încă punctele cardinale ale planului de învățământ ; nu altcum prin o disciplină severă și prin un învățământ adevărat educativ, va garanta progresul cultural al neamului.

Un asemenea învățător conștiu și capabil, care sub toate raporturile să corăspundă chemării sale, se poate da națiunii, dacă cei chemați vor grijă.

a) De evaluearea învățătorimeii.

Spiritul timpului și întreaga desvoltare spirituală a timpului, precum și pretensiunile culturii generale, reclamă un stat învățătoresc cu o estinsă cultură generală și de specialitate.

Misiunea educativă și instructivă a învățătorului reclamă cunoștițe fundamentale psinologice și din teoria și practica educației și a instrucției și respective cunoașterea fundamentală a pedagogiei științifice și a științelor ei auxiliare : logica, psihologia, anatomia, antropologia, istoria pedagogiei, didactica și metodică.

Causele păgubirei culturii statului învățătoresc în present sant :

Cultura de specialitate se începe înainte de a fi finit cultura generală în mod corăspunzător, din care motiv suferă apoi cultura de specialitate, nefiind instituturile pedagogice în stare a da tinerimei o cultură corăspunzătoare cerințelor timpului.

Spre a da tinerimei pedagogice o cultură corăspunzătoare, cultura generală trebuie finalizată, când începem cultura de specialitate pedagogică, adecă tinerii să aibă pregătirile necesare, pe cari să le dovedească prin absolutul dela o școala medie.

Cultura practicii pedagogice se va realiza :

- 1) prin conducerea și deprinderea tinerimei în tractarea practică și metodică a obiectelor de învățământ.
- 2) Prin cercetarea școalelor de model.
- 3) Prin cercetarea unor institute pedagogice bine organizate.

Cursurile școlii practice de lângă seminarii să fie conduse de cei mai calificați și practici învățători.

Regulamentul internatelor să nu eschidă tinerimea din lumea de afară, împiedecând ăst-mod dezvoltarea caracterelor independente și a culturii sociale.

Să nu perdem din vedere, că cultura nu e un ce finalizat, omul trebuie să nisuiască pentru continua sa cultivare, spre care scop însă se recere o nobilă nisuință și osebită diligință.

(Va urma.)

D I V E R S E.

Calendarul diecesei Aradului pe anul 1902 e aproape gata și în câteva zile se va pune în vânzare. Ca întotdeauna, astfel și acum, Calendarul nostru diecesan e compus cu mare îngrijire și conține material bogat, variat și foarte folositor pentru cărturarii noștri dela sate. Condeie distinse, amintim numele lui Ioan Slavici, și-au dat de astădată întâlnire în acest calendar. Avisăm despre aceste publicul cetitor, pentru-ca să grăbească cu comanda pentru calendar, ca astfel expedarea să se poată face fără întârziere. Comanda se fac la adresa „Administrația Tipografiei diecesane” în Arad. Prețul Calendarului e 60 fil.

* „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” cu începutul anului școlar 1901—1902 conferă următoarele stipendii:

1) Un stipendiu Ioan Roman de K. 120, destinat pentru studenți români de gimnasiu ori școală reală.

2) Un stipendiu de K. 80, din „Fundatiunea studiului de clasa a V. gimnazială Emiliu Dionisiu Basiota Dembulu din Abrud,” destinat pentru studenți români de gimnasiu ori școală reală, originari din munții apuseni ai Transilvaniei, sau districtul Năsăudului; vor fi preferiți cei înrudiți cu familia Basiota, fără considerare la ținutul, de unde sunt originari.

3) Un stipendiu de K. 100, din „Fondul Avram Iancu” destinat pentru studenți români de gimnasiu, școală reală sau comercială.

4) Un stipendiu de K. 120, din „Fundatiunea Ioan Gallianu” destinat pentru studenți români de gimnasiu; vor fi preferiți, ceteris paribus, rudentile fondatorului din familiile „Popu” și „Antonu.”

5) Un stipendiu K. 80, din „Fundatiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana muscută Bologna,” destinat pentru fetițe de naționalitate română din Ardeal, cari frecventează vr'o școală română, în prima linie școala civilă de fete a Asociațiunii, sau școala elementară de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu”; vor fi preferite, ceteris paribus, fetițele cari vor pute documenta, că sunt înrudite cu familia Dr. Ioan Moga sau familia Bologna.

Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Strada Morii Nr. 8) până la 30 Novembre a. c., provăzute cu următoarele documente;

a) Atestat de botez; b) Testimoniu școlar de pe semestrul din urmă al anului școlar 1900—1901; c) Atestat de paupertate; d) Eventualul document de înrudire.

Cererile intrate după termin nu se vor considera. Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. ținută la 27 Octomvrie 1901.

Ioșif Sterca Șuluțu,

Dr. Bău,
secr. II.

* *Bis dat qui cito dat.* Ni se adresează următoarea cerere: Onorată Redacțiune! Șase familii au devenit fără casă fără masă la începutul iernei... în Zarand com. Arad, focul li-a mistuit tot până și proptele fântănilor... N'au putut scăpa nimic... un tată a scăpt de foc o pâne... la 7 copii... peste iarnă... Vă rugăm să stați în ajutorul acestor români nefericiți prin deschiderea colecțiilor în prețuita foae ce o redigiați. — Zărând, (cottul Arad) 13 Noemvrie 1901. — Porfirie Crișan, episcop, L. Opresan, inv. preș. com. par.

Apelăm la inimile creștinești să contribuie cu obolul lor la alinarea suferințelor celor nenorociți prin văpaia focului. Marimonioasele dăruiri să se trimită d-a dreptul comitetului parochial din Zărând. Bis dat qui cito dat.

* *Mulțămită publică.* În numele Comitetului parochial vin și pe această cale a aduce mulțămită puublică conlocuitorilor acelora, cari din evlavie creștinească au contribuit la spesele necesare pentru facerea clopotului al III-lea la sf. noastră Biserică, — și anume:

George Rusu paroch 10 cor., Teodor Popa inv. 2 cor., Aureliu Jucu jude comunal 4 cor., Ioan Iovesu 2 cor., Trifu Unguru episcop I. 3 cor., Vasiliu Dumitru serv. bis. 2 cor., Ioan Crișan 2 cor., Achim Ardelean 4 cor., Petru Secoșan 2 cor., Vasiliu Iliescu 2 cor., Vasiliu Dugulescu 1 cor., Trifu Iovița 2 cor., Petru Jucu cassariu com. 1 cor., Georgiu Nicolescu 2 cor., Georgiu Cleescu junior 1 cor., Vasiliu Jocu Nr. c. 92, 1 cor., Petru Onulescu Nr. c. 51, 1 cor., Petru Dugulescu Nr. c. 159, 2 cor., Petru Dugulescu Nr. c. 151, 1 cor., Petru Păpuc 1 cor., Georgiu Ianculescu Nr. c. 214, 10 cor., Elena Ianculescu Nr. c. 16, 4 cor., Georgiu Ianculescu Nr. c. 16, 10 cor., v. d. Elena Ardelean 10 cor., Aureliu Popa teolog absolut 5 cor., Georgiu Jucu 1 cor., Vasiliu Nicolescu Nr. c. 47, 1 cor., Vasiliu Goncean 1 cor., Vasiliu Dragomirescu 2 cor., Vasiliu Iosifescu Nr. c. 162/a 1 cor., Petru Nedescu Nr. c. 109, 1 cor., Petru Nicolescu junior Nr. c. 200, 5 cor., Alexa Iosifescu 1 cor., Georgiu Ianculescu Nr. c. 230, 1 cor., Trifu Nedescu 1 cor., v. d. Simina Cusman 20 cor., v. d. Anușca Unguru 20 fileri, v. d. Raveca Dugulescu 1 cor., Persida Nicolescu 2 cor., v. d. Elena Bliadariu prescurăriță 40 fileri., Floare Dugulescu 1 cor., Domnica Onulescu 1 cor., Maria Lupu 1 cor., Maria Cleescu 2 cor., Nicolae Andrei și Constantin Ardelean din Lugoș 6 cor., Georgiu Groza din Dorgoș 1 cor., F. Demeter comerciant în Arad 5 cor., Petru Dugulescu Nr. c. 87, 2 cor., Ioan Tripon 2 cor., Teodor Muntean comerciant 4 cor., Ioan Iosifescu 1 cor., Elena Dumitru 1 cor., Simina Cociș 1 cor., Floare Jucu 1 cor., Domnica Dudan 1 cor., Elena Secoșan 40 fileri. — De tot: 154 coroane. — Dumnezeu să le respălătească contribuțiile aceste benevole, cu cari au ajutat sfânta noastră Biserică spre ajungerea scopului susamintit. — Chelmac, 30 Octomvrie st. v. 1901. — George Russu, paroch gr. ort. român.

C o n c u r s e.

În virtutea ordinațiunii Veneratului Consistor eparochial de sub Nral 2900 și respective Nr. 5779 din 1901 prin aceasta se escrie concurs pentru parochia din Șeitin vacantă după réposatul preot, Teodor Popoviciu, cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: una sesie parochială comasată, birul preoțesc conform usului și venitul ștolari, cari toate laolaltă treac peste suma de 1600 cor.

Recurenții la această parochie își vor înainta suplicile lor de concurs adresate comitetului parochial subscrisului, instruite conform prescripțiilor Statutului organic § 13 și a Regulamentului pentru parochii § 15 lit. a în termenul concursului și sunt datori a se prezenta în sfânta biserică din Șeitin în vre-o Duminică sau sărbătoare, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și oratoria bisericească.

Arad, la 2/15 Ooemvrie.

Iancu Ștefănuț, m. p.

adm. ppresb.

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei vacante de a III-a clasă **Chișlaca** conform ordinației Ven. Consistor diu Oradea-Mare de sub Nr. 1483/B a. c. se publică concurs cu termen de alegere în **2/15 Decemvrie a. c.**

Beneficiile împreunate cu acest post constau din următoarele: casa parochială acomodată cu supra-edificațiile economice de lipsă, pământ parochial de 18 cubule sămănătură, competiția de pășunat și pădure 4/6 sesiune, dela 160 numere de case câte o jumătate măsură cucuruz, ștolele îndatinat; ear ca întregire a dotației din vistieria statului, pentru cei fără VIII. clase 120 cor. 10 bani, respective 321 cor. 10 bani.

Reflectanții la acest post sunt poftiți, ca până în ziua alegerii suplicile lor prevăzute cu documentele recente și adresate comitetului parochial diu Chișlaca, să-și le înainteze la subscrisul în Giriș (F.-Győrös) u. p. Tenke, având totodată cu observarea strânsă a §-lui 18 din Reg. pentru parochii, în cutare Duminică ori sărbătoare a-se prezenta la s. biserică de acolo, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **PETRU SERBU**: m. p. protop.

—□—

Pe baza dispoziției Ven. Consistor gr. ort. român aradan de sub Nr. 4423 din 1901, se escrie concurs pentru îndeplinirea parochiei vacante din comuna **Dumbrava** și filia Rostoci, cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școala.” Dotația acestei parochii se compune: din bir și stole preoțesti prețuite în suma de 117 cor., ear întregirea dotației preoțesti din vistieria statului, pentru preot fără 8 clase s'a pus în curgere în suma de 483 cor., respectipe 683 coroane.

Recurenții sunt avisați a-și trimite recursurile adresate comitetului parochial din Dumbrava și filia Rostoci, ajustate cu documentele prescise pentru parochii de a III. clasă subscrisului protopresbiter în Hălmagiu (N.-Halmagy) până la termenul susindicat, ear până la alegere pe lângă observarea §-lui 18 din Regulamentul congressional pentru parochii, a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în s-ta biserică din Dumbrava spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **IOAN GROZA**, m. p. protopresbiterul Hălmagiului.

—□—

În conformitate cu înaltul decis consistorial N-rii 4061 și 7169 ex. 1901, pentru îndeplinirea parochiei vacante de cl. I. din comuna **Alioș**, ppresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt: 1) Una sesiune parochială constătătoare din 30 jug. pământ; 2) Un intravilan parochial; 3) Stola și birul usuat dela parochieni, precum și întregirea dela stat, după evaluarea alegândului paroch. Jumătate din aceste emolumente, conform § ului 8 din Regulament ti compete văduvei și orfanilor răposatului preot Virgil Pap, un an de zile dela moartea acestuia, adeca, dela 15/28 Iunie 1901, până la 15/28 Iunie 1902.

Alegândul paroch va fi îndatorat a suplini și pe veteranul paroch Toma Micșa din Alioș în funcțiunile obveninde în parochia acestuia, în și afară de biserică, pe lângă remunerațiunea de jumătate a venitului stolar obvenind dela funcțiunile în cari îl va suplini.

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor, instruite cu documentele de evaluare pentru parochii de cl. I., și adresate comitetului parochial din Alioș, până la termenul sus indicat, să le subștearnă subscrisului ppresbiter în Lipova (B.-Lippa), precum și pe lângă observarea dispozițiilor §-ului 18 din Regulament pentru parochii, a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în S-ta biserică din Alioș, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de preot la parochia gr.-ort rom. din **Basarabasa** cu filia **Brotuna**, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școala.”

Dotațiunea se compune: din pământ parochial, bir preoțesc, stole și casa parochială cu grădină, prețuite în suma de 255 coroane; eară întregirea dotației preoțesti din vistieria statului, pentru preot fără 8 clase s'a pus în curgere în suma de 345 coroane respective 545 coroane.

Parochia fiind de clasa a III-a, dela recurenți se recere evaluarea prescisa în Regulamentul congressional pentru parochii.

Recurenții sunt avisați a-și trimite recursurile adresate comitetului parochial concernent ajustate cu documentele prescise subscrisului protopresbiter în Hălmagiu (Nagy Halmagy) până la termenul susindicat, ear până la alegere să se prezinte în S-ta biserică în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cele rituale.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **IOAN GROZA**, m. p. ppresbiterul Hălmagiului.

—□—

În conformitate cu înaltul decis consistorial N-rii 4423 și 4682 ex. 1901, pentru îndeplinirea parochiei vacante din comuna **Petirș**, protopresbiteratul Lipovei, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt: 1) Una sesiune parochială, constătătoare din 30 jug. pământ, parte arător, parte fânaț. 2) Birul și stolele usuate dela 60 de numere de case, precum și întregirea dela stat de după evaluarea personală a alegândului paroch.

Recurenții sunt avisați: ca recursurile lor, instruite cu documentele de evaluare pentru parochii de cl. III. și adresate comitetului parochial din Petirș, până la termenul susindicat, să le subștearnă subscrisului protopresbiter în Lipova (B. Lippa) precum și cu observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parochii, în vre-o Duminică ori sărbătoare, să se prezenteze în S-ta biserică din Petirș, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Petirș, la 7/20 Oct. 1901.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, protopresbiter.